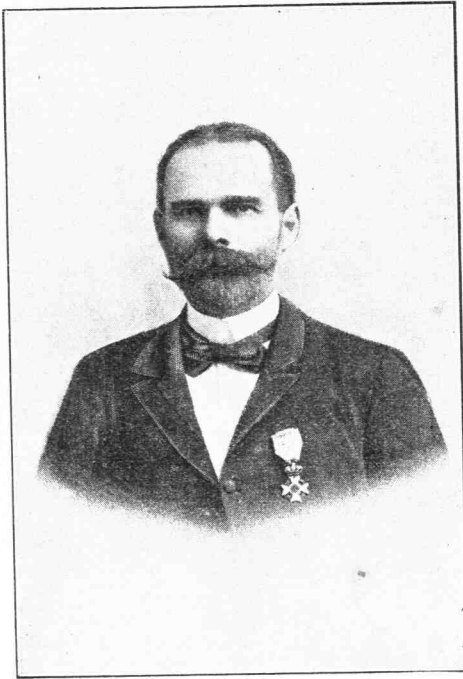

ΠΑΤΡΙΣ-ΕΥΠΟΙΙΑ

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΖΛΑΤΑΝΟΣ

γῆς, διεκδικεῖ ἡ κ. **Αικατερίνη Ζλατάνου.**

Κόρη τῆς Ἀθηναϊκωτάτης οἰκογενείας Μιχ. Καζαντζῆ, ἐνεπνεύσθη ἐκ τοῦ πατρικοῦ οἴκου ἀρχαϊκῆς ὁλως ἀρετᾶς, ὃ εὐτυχῆς δ' αὐτῆς γάμος μετὰ τοῦ κ. Γρηγ. Ζλατάνου, ἀνέδειξεν αὐτὴν ἐπιφανεστάτην δέσποιναν, συμβαδίζουσαν ἐν τῇ ἀγαθότητι καὶ τῇ φιλανθρωπία πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς.

Ὁ κ. **Γρηγόριος Ζλατάνος**, ὃ διαπρεπῆς ἐν Μαγχεστρία μεγαλέμ-

ΤΙΝ μέσω τῆς σκοτίας τῶν ἐθνικῶν ἀτυχημάτων, ἀκτίνες ἐπέλαμψαν ἐν τῷ Ἑλλ. στερεώματι, ἀκτίνες φιλανθρωπίας καὶ πατριωτισμοῦ, ἡ φωτεινοτάτη δ' ἐξ αὐτῶν ἀπήτησε τὸ ὄνομα τῆς ἐξόχου ἐν Μαγχεστρία Ἑλληνίδος **Αικατερίνης Γρηγ. Ζλατάνου**, ἥτις θαύματα δραστηριότητος ἐπέτελεσε, βοηθουμένη ἀπὸ τὸν φρονηματιᾶν καὶ μεγαλόκαρδον σύζυγον αὐτῆς κ. **Γρηγόριον Ζλατάνου.**

Ἡ κ. Ζλατάνου ἦτο γνωστὴ καὶ πρὸ τοῦ πολέμου διττῶς. Καὶ διὰ τὴν πρόθυμον εἰς φιλανθρωπικὰ ἔργα ἀρωγῆς τῆς καὶ διὰ τὴν ἐν τῇ φιλολογίᾳ εὐδόκιμον ἐργασίαν τῆς. Ἄλλ' ὃ τελευταῖος ἐν Κρήτῃ καὶ ἐν τοῖς συνόροις πολέμος, ὅστις ἀπῆται ἀληθῶς ἐκτακτὸν ἀντίληψιν ποικίλων τῆς Πατρίδος ἀναγκῶν, τὰ ἐπιφανέστερα ὑποδείγματα φιλοπατρίας ἐπέτυχεν ἐκ τῶν τάξεων τοῦ γυναικειοῦ φύλου, τὰ πρωτεῖα δὲ τῆς ἐμπράκτου πρὸς τὴν πατρίδα καὶ πρὸς τοὺς ὑπὲρ ταύτης παθόντας ὁμο-

πορος ἐγεννήθη ἐν Μαναλίῳ τῆς Μακεδονίας. Ἠκολούθησε τὰ ἐγκύκλια μαθήματα ἐν Σέρραις, μόλις δ' ἐν ἡλικίᾳ 18 ἐτῶν μετέβη εἰς Μαγχεστρίαν τῆς Ἀγγλίας, ἐνθα καὶ ἀπεκατέστη.

Ἐκτοτε ἀφοσιώθη εἰς τὸ ἐμπόριον, καὶ δι' ἐργασίας πολυετοῦς, εὐδυνειδίτου, ἀκουράστου, ἀνέδειξε τὸν ὑπ' αὐτοῦ διευθυνόμενον οἶκον, ἕνα τῶν ἐμπορικωτέρων τῆς Ἀγγλίας, συναλλασσόμενος μετὰ τῶν ἀγορῶν ἀπασῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, τῆς Αἰγύπτου καὶ Συρίας.

Ἄλλ' ὑπὸ τὸν ἔμπορον ἔζη πάντοτε ὁ πατριώτης. Ἡ ἰδιαιτέρα του πατρις Μακεδονία τὸν ἀπασχόλει. Δὲν ἄφινεν οὐδεμίαν νὰ τῷ διαφύγῃ εὐκαιρία, καθ' ἣν νὰ μὴ διατρανώσῃ τὰ φιλοπάτριδα αἰσθηματὰ του πρὸς τὴν γενέτειραν καὶ πρὸς τὴν καθόλου Ἑλλάδα. Πατριώτης εὐλακρινῆς καὶ ἄδολος, φύσις καλλιτεχνική, καρδιά γενναία καὶ ἐλεήμων, παρέσχε ἑαυτὸν πρόθυμον καὶ πλουσιοπάροχον ἀρωγὸν παντὸς ἔργου πατριωτικοῦ, χρησίου ἢ προοδευτικοῦ, πάντοτε δὲ ἡ ἀθόρυβος αὐτοῦ φιλοπατρία, ἡ φιλοπατρία ἡ ενεργός, ἡ ἐργαζομένη ἐν σιγῇ καὶ ἐκ τοῦ ἀφανοῦς, ἔφερε καρποὺς τοὺς ὁποίους μάτην θὰ ἠδύνατο ν' ἀναζητήσῃ τις ἀπὸ τῆς ἐργασίας πολλῶν ἐξ ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι ἀσκούσι τὸ ἐπάγγελμα τοῦ πράττειν τὰ κοινὰ. Ὁ κ. **Γρηγόριος Ζλατάνος** οὐδέποτε ἐστέρησε ν' ἀναπαυθῆ, ὁσάκις ἠδύνατο νὰ ἐργασθῆ ἐπωφελῶς ὑπὲρ τῆς πατρίδος του, οὐδέποτε ν' ἀνακοχεύσῃ ἐν τῷ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγῶνι. Ἀποφεύγων τὰς τιμὰς καὶ τῆς ἐξωτερικῆς δόξης τὴν μέθην, τὸ καθῆκον—ὡς αὐτὸς τὸ ἐννοεῖ—ἔχει διαρκῶς φάρον ἄσβεστον ὀδηγοῦντα τὴν φιλοπάτριδα πορείαν του. Γενναῖος χορηγὸς τῶν Μακεδονικῶν σχολείων καὶ τῶν φιλανθρωπικῶν ἰδρυμάτων τῆς Ἑλλάδος, δὲν παρεῖδε ποτὲ τοὺς ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ πλανωμένους Ἕλληνας, ἐν ᾧ τὸ γραφεῖόν του ἐχρησίμευε καὶ χρῆσιμεῖ ὡς τὸ κέντρον πρὸς ἀνακούφισιν καὶ βοήθειαν τῶν στερουμένων μέσων, ἵνα ἐπανακάμψωσιν εἰς τὰς πατρίδας τῶν. Ἐπὶ τῇ ἀγαθοεργίᾳ ταύτῃ, ἡ Ἑλλν. κυβέρνησις, ἐκτιμῶσα αὐτόν, τῷ ἀπένευσε τὸν Χρυσοῦν Σταυρόν.

Ἄλλ' εἰς τὸ κοινωνικὸν ἔργον του ὁ κ. Γρ. Ζλατάνος ἔσχε βοήθον τὴν ἐξαιρετὸν αὐτοῦ σύζυγον, ἐν ἣ πρὸς τοῖς ἠθικοῖς χαρίσμασι, συνεδάδιζεν ἀρμονικῶς καὶ ἡ πνευματικὴ μόρφωσις. Εὐπαιδευτος, γλωσσομαθής, ἐγκυκλοπαιδικῆς παιδεύσεως ἡ κ. **Αἰκατερίνη Ζλατάνου**, ἔγραψεν οὐκ ὀλίγας φιλολογικὰς διατριβάς, ἐν αἷς ἡ καλλιπέεια ἀμιλλᾶται πρὸς τὴν βαθύτητα τῶν σκέψεων, καὶ ἡ ἀβρότης τοῦ ὕψους πρὸς τὰς ὑγιεῖς ἀρχάς. Εἰς τὸ **Ἀττικὸν Ἡμερολόγιον** καὶ εἰς περιοδικὰ ἐδημοσίευσεν τὰ πρῶτα δοκιμιά της, ἡ δὲ **Ἡοικίλη Στοά** κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη νύτῃ-χρησε καὶ αὐτὴ νὰ κοσμηθῆ μετὰ τὴν πλήρη χάριτος πνευματικὴν ἐργασίαν αὐτῆς. Γυνὴ φύσει πεπροικισμένη δι' εὐγενῶν αἰσθημάτων

ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΓΡ. ΖΛΑΤΑΝΟΥ

(Τὸ γένος Μιχαὴλ Ν. Καστανῆς)

καὶ μεγάλης καρδίας, οὐ μόνον διὰ τὸν σύζυγον ὑπῆρξε σύντροφος πολῦτιμος, ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν κοινωνίαν ἀγλαΐσμα, ἀκολουθοῦσα τὰ ἀγνὰ πάτρια ἦθη, χωρὶς τύφον καὶ ἐγωϊσμόν, μόνον γνώμονα πάσης ἐνεργείας ἔχουσα τὴν εὐποιαν καὶ τὴν Πατριδα. Δύο Πόλοι, περὶ οὓς πάντοτε περιστρέφεται τὸ πνεῦμα, ἡ ψυχὴ αὐτῆς. Διαμένουσα ἐν Μαγχεστρία καὶ διὰ τοῦ λόγου καὶ διὰ τῆς γραφίδος καὶ διὰ τοῦ παραδείγματός ὑπερήσπισε μετ' ἀσυνήθους εἰς τὸ φῦλον αὐτῆς δεξιότητος καὶ παιδικότητος καὶ ἐνθουσιασμοῦ, τὰ δίκαια τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἑλλάδος τῆς ἀδικουμένης, τῆς ἀγωνιζομένης, τῆς καταρριπτομένης. Τὰ τελευταῖα γεγονότα βαθέως ἐθίξαν τὴν Ἑλληνικωτάτην ψυχὴν τῆς. Ἐν μέσῳ τῆς Ἀγγλικῆς ἐν Μαγχεστρία κοινωνίας, συλλαλητήρια καὶ ἐράνους ὑπὲρ Πατρίδος διοργανοῦσα, ὑψωνεν ἀδιακόπως τὴν φωνὴν τῆς μόνῃ, χωρὶς ἐπιτροπίας ἢ ὑπὸ ἐπίσημόν τινα ιδιότητα, καὶ μὲ μόνον τὸ πῦρ τῆς εἰλικρινοῦς καρδίας καὶ τῶν γενναίων αἰσθημάτων ἐργασθεῖσα ἀκαταπονήτως, συνέλεξε μὲγα πῶδον χρημάτων, δι' ὧν τόσα γυναῖκοπαῖδα τῶν Κρητῶν καὶ τῶν Θεσσαλῶν ἔσχον ἄρτον καὶ ἐνδύματα καὶ ἰατρικὴν περιθαλψίν.

Ψυχῶς ἀληθῆς διὰ τὴν κ. **Αἰκ. Ζλατάνου** κατέστη ἡ ἀρωγὴ τῶν πτωχῶν, τὸ μεγαλεῖον τῆς πατρίδος. Κατὰ τὰς σφαιρὰς τῆς 12 Μαΐου 1896 πρωτοφανῆ ἀνέπτυξε δραστηριότητα ἐν Μαγχεστρία διὰ νὰ συγκινήσῃ τοὺς Ἀγγλους. Διέσπειρε πανταχοῦ ἐκκλήσεις πρὸς τὸν τύπον, πρὸς τὰς οἰκογενείας καὶ τὸ κατώρθωσε διὰ τῆς ἐπιμονῆς νὰ συλλέξῃ ἀρκετὸν πῶδον, προσθεῖσα οὐκ ὀλίγα καὶ ἐκ τοῦ ἰδίου αὐτῆς βαλαντίου.

Τὸν οἶκόν τῆς κατέστησεν ἐντευκτήριον τῶν φιλελλήνων Ἀγγλων καὶ τῶν Ἀγγλίδων, ἵνα τοὺς κατηγῆ εἰς τὴν ἀγάπην πρὸς τὴν Ἑλλάδα δι' ἐνθέρμου εὐγλωττίας, παιδισιυμένης ἀπὸ ζηλευτῆν εὐρυνάθειαν. Ἀνέλαβε μόνῃ—πρῶτῳ ὄχι εὐκόλῳ—τὴν ἀντιπροσωπείαν τοῦ μεγάλου ἐν Λονδίῳ φιλελληνικοῦ κοιμητηρίου «BYRON», εἰς ταύτην δ' ἐνεπιστεύθη ἡ ἐπιτροπὴ, ὅπως δέχεται εἰσφορὰς. Ἐνῶ δ' ἐργάζεται ἐν τῇ θετικῇ ἢ ἐπιτροπῇ, ὅπως δέχεται εἰσφορὰς. Ἐνῶ δ' ἐργάζεται ἐν τῇ θετικῇ ταύτῃ ἐργασίᾳ, ἀντεπεξήρχετο διὰ διατριβῆν κατὰ τὸν ἐναντίον τῆς Ἑλλάδος ἄρθρων κριτικῶν τοῦ Ἀγγλικοῦ τύπου, διαλύουσα τὰς πλάνυας αὐτοῦ καὶ τὴν ἐκ προκαταλήψεως καταδρομὴν ἀναστέλλουσα.

Τὰ εἰς τὸν «Φρουρόν τῆς Μαγχεστρίας» δημοσιευθέντα ἄρθρα τῆς μεγάλῃν παρήγαγον ἐντύπωσιν, ἐπ' ἐσχάτων δὲ ἐν φιλελληνικῷ συλλαλητηρίῳ, ὅπερ διοργανώθη ἐν Σάουθπορτ τῆς Ἀγγλίας, καὶ εἰς ὃ ἠγόρευσαν πολλοὶ Ἀγγλοὶ καὶ Ἀγγλίδες, ὠμίλησεν ἡ κ. **Ζλατάνου** διὰ μακρῶν ὑπὲρ τῆς Κρήτης, τῆς ἀληθοῦς αὐτῆς μάρτυρος τῆς ἐλευθερίας, διεκτραγωδήσασα τὸν ἠρωϊσμόν, καὶ παραστήσασα τὸ μέγα δίκαιον, ὅπερ ἐγκλείει εἰς τοὺς μαρτυρικοὺς καὶ ἐνδόξους ἀγῶνας τοῦ ὀ ηρωϊκῶς τῆς Κρήτης λαός, ὁ γεννηθεὶς ὑπὸ τὴν Ἰδνὴν καὶ τὰ Λευκὰ Ὄρη, ὁ τραφεὶς μὲ τὸ παράδειγμα τῆς ἀνδρείας καὶ τῆς θυσίας, μὲ τὰ αἰσθημάτων τοῦ ἕψους τοῦ πατριωτισμοῦ, τοῦ ὑποστηριζομένου διὰ τοῦ πυροβόλου, διὰ τοῦ αἵματος, διὰ τοῦ θανάτου. . . . Καὶ ὠμίλει, ἐνῶ μετὰ τῶν λόγων συνεβάδιζον καὶ τὰ ἔργα. Διότι τὰ χρήματα καὶ τὰ ἐνδύματα, ἅτινα κατὰ καιροὺς ἐσκόρπισεν εἰς τοὺς πρόσφυγας Κρητὰς, Θεσσαλοὺς καὶ Ἑπαιρώτας ὡς καὶ πρὸς τοὺς ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὀπλίτας, ἀνέρχονται εἰς χιλιάδας. Πόσα χεῖρην δὲν νυλόγησαν εὐγνώμονα τὸ ὄνομα τῆς φιλανθρωποῦ γυναίκος καὶ ποῖα τιμὴ δὲν προσήκει δίκαια εἰς αὐτήν, ἥτις ἀνύψωσε τὸ γόητρον τῶν Ἑλληνίδων, ἐκπροσωπήσασα αὐτὰς θριαμβευτικῶς ἐν τῇ ξένη, κατὰ τὸν ἀγῶνα ὃν διεξήγαγεν ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος.

Ὅταν μίαν ἡμέραν γραφῆ ἡ ἱστορία τῶν τελευταίων γεγονότων, τὸ ὄνομα τῆς ἐν φιλανθρωπία καὶ πατριωτισμῷ ἠρωίδος **Αἰκατερίνης Ζλατάνου**, ὡς ἀδάμας θά κοσμήσῃ ἐν προμετωπίδι τὰς σελίδας, αἵτινες θά ἐξαιροῦσι τὸ ἔργον τῶν Ἑλληνίδων, καὶ θά ἀκτινοβολήσῃ τὸ ὄνομα αὐτῆ, ὅπως τὰρα ἀκτινοβολοῦν ἀπὸ χαρᾶν καὶ εὐγνωμοσύνην τόσα πλάσματα, ἅτινα, χάρις εἰς τὰς δι' αὐτῆς χορηγηθείδας γενναίας εἰσφορὰς, παρηγορήθησαν, συνετηρηθήσαν, κατὰ τὰς ὑπερτάτας τοῦ ἐκπατριωμοῦ στιγμὰς, καθ' ἃς τόσαι ψυχὰι γυναῖκοπαίδων δὲν εἶχον ἐλευθέρην πατριδα! . . .

